

Lausunto vuoden 2022 arviointikertomuksen aiheuttamista toimenpiteistä

Tarkastuslautakunta 01.12.2023 § 42
809/02.02.01/2022

Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymän yhtymävaltuusto on saanut 31.10.2023 tiedoksi yhtymähallituksen antaman lausunnon vuoden 2022 arviointikertomuksen aiheuttamista toimenpiteistä. Arviointikertomuksen yhtymävaltuusto merkitsi tiedoksi 24.5.2023. Kuntalain 121 §:n mukaan kunnanhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aiheita.

Arviointikertomuksen yhteenvedossa pyydettiin selvitykset yhtymähallitukselta seuraavista asioista:

1. Opettajien eläköitymisen vuoksi tarkastuslautakunta on huolissaan pätevien opettajien riittävydestä. Tarkastuslautakunta pyytää selvitystä siitä, kuinka opettajien pätevytyminen mahdollistetaan työn ohessa.
2. Tarkastuslautakunta pyytää selvitystä siitä, kuinka kielitaitovaatimukset saadaan yhdenmukaistettua yksiköiden ja koulutusalojen välillä.
3. Tarkastuslautakunta pyytää tilastointia osatutkintojen suorittamisesta.
4. Tarkastuslautakunta pyytää selvitystä näytöt työelämässä –tunnusluvun tavoitetasoon ja alhaiseen toteutumaan.

Yhtymähallitus antoi yhtymävaltuustolle seuraavat selvitykset:

Opettajien pätevytyminen

Koulutuskeskus JEDUssa työskentelevistä opettajista noin 90–95% on muodollisesti päteviä opettajan työhön. Jo vuosia tilanne on ollut se, että pätevyysvaatimukset täyttävien opettajien saaminen on ollut hankalaa erityisesti joillakin aloilla. On tyypillistä, että opettaja palkataan ensin määräaikaiseen työsuhteeseen, jos hän ei täytä kaikkia pätevyysvaatimuksia, eikä omaa kokemusta opettajana työskentelystä. Tällöin henkilöä kehoitetaan pyrkimään vuoden aikana opettajan koulutukseen.

Opettajan koulutusta annetaan viidessä ammatillisessa opettajakorkeakoulussa ammattikorkeakouluissa. Nykyisin opettajan koulutuksen voi suorittaa varsin joustavasti pääosin verkossa tai ainakin monimuotokoulutuksena. Koulutuskeskus JEDUssa töitä järjestellään tarpeen mukaan niin, että mahdollisiin opettajankoulutuksen lähipäiviin osallistuminen on mahdollista. Näistä käytännön järjestelyistä koulutettava

sopii esimiehensä kanssa. Näin toimitaan myös yleisesti ammatillisissa oppilaitoksissa.

Kielitaitovaatimukset

Koulutuskeskus JEDUn kielitaitovaatimukset ovat tällä hetkellä hakijoilta seuraavat:

- Sosiaali- ja terveysala, sähköala, tieto- ja viestintäteknikka, turvallisuusala sekä liiketalous: A2.2. -taso
- Muut alat: A1.3-taso

Opiskelijat ohjataan kielitasotestiin ja tämän avulla pystytään mm. suunnittelemaan S2-opetuksen tarvetta sekä lisäämään intensiivistä OPVA S2 –opetusjaksoa (enintään kuusi kuukautta). OPVA-opetuksen kehitystyö on käynnissä Koulutuskeskus JEDUssa. OPVA tarkoittaa opiskeluvälmiuksia tukevia opintoja ja S2-opetus tarkoittaa puolestaan suomea toisena kielenä.

Mikäli opiskelijalla on suoritettuna peruskoulu Suomessa, ei opiskelijan tarvitse osallistua kielitasokokeeseen.

Koetta ei tarvitse suorittaa, jos hakija

- on suorittanut peruskoulun Suomessa tai ammattitutkinnon Suomessa.

- on suorittanut yleisen kielitutkinnon (YKI-testin) kaikki osakokeet arvosanalla kiitettävä

- on suorittanut valtionhallinnon kielitutkintojen suomen kielen suullisen ja kirjallisen taidon tutkinnon vähintään taitotasolla tyydyttävä

Kielitasotestien ja niiden laatua sekä kehittämistä tehdään kehitysjohtaja Heli Kaunismäen sekä S2-opettajista muodostuvan kielikoetyöryhmän kanssa yhdessä.

Elokuusta 2023 alkaen on lähdetty yhdenmukaistamaan kielitasotestejä Koulutuskeskus JEDUssa ja mm. kielitasotestejä järjestetään joka kuukausi ja näiden ajankohdat ovat näkyvillä verkkosivuilla.

Tammikuussa 2024 Koulutuskeskus JEDU käynnistää erillisen haku- ja opiskelijapalvelut –yksikön. Tämä tulee palvelemaan kaikkia seitsemää toimipistettä. Tavoite on luoda yhdenmukainen ja laadukas sekä tasapuolinen hakemusten käsittelyprosessi Koulutuskeskus JEDUn toimipisteisiin. Haku- ja opiskelijapalveluyksikön perustamisen suunnittelun yhteydessä benchmarkataan kolme muuta ammatillista oppilaitosta Suomessa ja kuullaan heidän toimintatapojaan.

Hakupalvelut-yksikkö tulee vastaamaan opiskelijoiden haku- ja neuvontapalveluista Koulutuskeskus JEDUssa 1.1.2024 alkaen.

Samalla hakupalvelut vastaavat opiskelijavalintaan liittyvästä kehittämisestä ja mm. opiskelijoiden testaamisesta (digilukiseula, matematiikkatesti yms. soveltuvuustestit sekä kielitestit) . Opiskelijavalintaan liittyvät testit tullaan yhdenmukaistamaan oppilaitoksessa 1.1.2024 alkaen.

Haku- ja opiskelijapalvelut yksilön toiminnan suunnitteluun ja kehittämiseen on nimetty oma kahdeksan henkilön työryhmä, jota vetävät opiskelijahallintopäällikkö ja kehitysjohtaja.

Osatutkinnot

Ammatillisen koulutuksen reformin yhtenä tavoitteena on, että työelämästä voidaan vahvistaa osaamista mm. suorittamalla tutkinnon osia ja palata takaisin työelämään.

Vuoden 2022 aikana Koulutuskeskus JEDUssa oli opiskelijoita, jotka suorittivat tutkinnon osan tai useampia osia yhteensä 625. He jakaantuivat eri yksiköihin siten, että Haapajärvellä heitä oli 20, Haapavedellä 152, Kalajoella 39, Nivalassa 97, Oulaisissa 130, Piippola 50 ja Ylivieska 85. Osatutkinnon sai suoritetuksi 241 ja opinnoista erosi 89 opiskelijaa.

Näytöt työelämässä

Työelämänäyttöjen osalta toteutuma oli 64 % ja tavoite oli 80 %. Tavoitteena osaamisen arvioinneissa on, että näytöt tulisi pääsääntöisesti järjestää työelämässä. Paikkakuntaakohtaisesti luvuissa on isoja eroja. Sosiaali- ja terveysalalla tilanne on paras, mutta tekniikan aloilla se on heikompi.

Vuonna 2022 korona vaikutti alkuvuodesta hieman alentavasti joillakin aloilla työpaikalla oppimiseen ja sitä kautta näyttöjen määrään. Tekniikan aloilla työelämäjaksot painottuvat usein opintojen viimeiselle vuodelle. Tämä johtuu siitä, että julkisia kulkuneuvovuoroja ei ole riittävästi. Myöhemmässä vaiheessa opiskelijoilla on ajokortti, joka mahdollistaa työelämässä oppimisen. On perusteltua myös huomioida, että iso osa oppilaitosnäytöistä on annettu oppilaitosten työelämäntilaisissa ympäristöissä (esim. rakennustyömaat, autokorjaamot, metallipajat, navetat ym.)

Käytännössä alueen rakenteen (ei julkisia yhteyksiä) ja yritysten koko (suurin osa alle 10 henkilön) huomioon ottaen kokonäyttöjen antaminen työelämässä on haasteellista ja ei välttämättä järkevääkään. Arviointia joudutaan tällöin laajentamaan lisänäytöillä oppilaitoksissa. Suurin osa näytöistä annetaan kuitenkin työelämässä. Näyttöjen toteuttamiseen kiinnitetään koko ajan huomiota.

Esittelijä	Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja Ira Toppinen
Päätösehdotus	Tarkastuslautakunta merkitsee tiedoksi yhtymävaltuustolle 31.10.2023 esitetyt selvitykset, jotka yhtymähallitus on antanut.
Päätös	Merkittiin tiedoksi.